

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततस्ते पाण्डवाः सर्वे पाञ्चाल्यस्य महायशाः । प्रत्युत्थाय महात्मानं कृष्णं सर्वेऽभ्यवादयन् ।

प्रतिनन्द्य स तां पूजां पृष्ट्वा कुशलमन्ततः । आसने काञ्चने शुद्धे निषसाद महामनाः ।

अनुज्ञातास्तु ते सर्वे कृष्णेनामिततेजसा । आसनेषु महार्हेषु निषेदुर्दिपदां वराः ।

ततो मुहूर्त्तान्मधुरां वाणीमुच्चार्य पार्षतः । पप्रच्छ तं महात्मानं द्रौपद्यथं विशाग्यते ।

७१४

कथमेका बह्वनां स्याद्धर्मपत्नी न सङ्करः । एतन्मे भगवान्सर्वं प्रब्रवीतु यथातथं ।

॥ व्यास उवाच ॥ अस्मिन्धर्मे विप्रलब्धे लोके वेदविरोधके । यस्य यस्य मतं यद्यच्छ्रोतुमिच्छामि तस्य तत् ।

॥ द्रुपद उवाच ॥ अधर्मेऽयं मम मतो विरुद्धो लोके वेदयोः । न ह्येका विद्यते पत्नी बह्वनां द्विजसत्तम ।

न चाप्याचरितः पूर्वैरयं धर्मो महात्मभिः । न चाप्यधर्मो विद्वद्भिश्चरितव्यः कथञ्चन ।

ततोऽहं न करोम्येनं व्यवसायं क्रियां प्रति । धर्मः सदैव सन्दिग्धः प्रतिभाति हि मे त्वयं ।

७१५

॥ धृष्टद्युम्न उवाच ॥ यवोयसः कथं भार्यां ज्येष्ठो भ्राता द्विजर्षभ । ब्रह्मन्समभिवर्त्तत सदृत्तः संस्तपोधन ।

नतु धर्मस्य सूक्ष्मत्वाद्गतिं विद्मः कथञ्चन । अधर्मेऽधर्म इति वा व्यवसायो न शक्यते ।

कर्तुमस्मादिधैर्ब्रह्मस्ततोऽयं न व्यवस्यति । पञ्चानां महिषी कृष्णा भवत्विति कथञ्चन ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ न मे वागनृतं प्राह नाधर्मे धीयते मतिः । वर्त्तते हि मनो मेऽत्र नैषोऽधर्मः कथञ्चन ।

श्रूयते हि पुराणेऽपि जटिला नाम गौतमी । क्षुण्णो न ध्यासितवती सप्त धर्मभृताम्बरा ।

७१६

तथैव मुनिजा वार्त्ता तपोभिर्भावितात्मनः । संगताऽभूद्भ्रातृनेकनाम्नः प्रचेतसः ।

गुरोर्हि वचनं प्राज्जर्धम्यं धर्मज्ञसत्तम । गुरुणाञ्चैव सर्वेषां माता परमको गुरुः ।

सा चाप्युक्तवती वाचं भैक्षवद्भुज्यतामिति । तस्मादेतदहं मन्ये परं धर्मं द्विजोत्तम ।

॥ कुन्तु उवाच ॥ एवमेतद्यथा प्राह धर्मचारी युधिष्ठिरः । अनृतान्मे भयं तीव्रं मुचेऽहमनृतात्कथं ।

॥ व्यास उवाच ॥ अनृतान्मोक्षसे भद्रे धर्मश्चैष सनातनः । नतु वक्ष्यामि सर्वेषां पाञ्चाल शृणु मे स्वयं ।

७१७

यथाऽयं विहितो धर्मो यतश्चायं सनातनः । यथा च प्राह कौन्तेयस्तथा धर्मो न संशयः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तत उत्थाय भगवान्व्यासो द्वैपायनः प्रभुः । करे गृहीत्वा राजानं राजवेश्म समाविशत ।

पाण्डवाश्चापि कुन्ती च धृष्टद्युम्नश्च पार्षतः । विविशुर्यत्र तत्रैव प्रतीचन्ते स्म तावुभौ ।

ततो द्वैपायनस्तस्मै नरेन्द्राय महात्मने । आचख्यौ तद्यथाधर्मे बह्वनामेकपत्निता ।

इत्यादिपर्वणि वैवाहिकपर्वणि व्यासवाक्ये षण्वत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १८६ ॥

॥ व्यास उवाच ॥ पुरा वै नैमिषारण्ये देवाः सत्रमुपासते । तत्र वैवस्वतो राजन् शमित्रमकरोत्तदा ।

७१८

ततो यमो दीक्षितस्तत्र राजन्नामारयत्कच्चिदपि प्रजानां । ततः प्रजास्ता बज्रला बभूवुः कालातिपातान्मरणप्रहीणाः ।

सोमश्च शक्रो वरुणः कुवेरः साध्या रुद्रा वसवोऽथाश्विनौ च । प्रणेतारं भुवनस्य प्रजापतिं समाजग्मुस्तत्र देवास्तथाऽन्ये ।

ततोऽब्रुवन्लोकगुरुं समेता भयात्तीव्रान्मानुषाणां विष्टया । तस्माद्भयादुद्विजन्तः सुखेऽप्यवः प्रयाम सर्वे शरणं भवन्तं ।

॥ पितामह उवाच ॥ किं वो भयं मानुषेभ्यो यूयं सर्वे यदाऽमराः । मा वो मर्त्यसकाशाद्वै भयं भवितुमर्हति ।